

Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens

Advies wetgeving VTC nr. 2023/120 van 10 oktober 2023

over

tekst	voorontwerp van decreet
van	van de Vlaamse Regering
titel	tot wijziging van het decreet van 20 januari 2012 houdende regeling van de interlandelijke adoptie van kinderen, wat betreft de begeleiding bij interlandelijke adoptie, het decreet van 29 juni 2012 houdende de organisatie van pleegzorg en het decreet Binnenlandse Adoptie van 3 juli 2015, wat betreft de invoering van een gezamenlijk voortraject pleegzorg-adoptie
roepnaam	(wijzigingsdecreet adoptie)
datum	zoals principieel goedgekeurd op 15 september 2023
trefwoorden	bijzondere categorieën persoonsgegevens; bewaartermijn; stopzetting verwerking;

De Vlaamse Toezichtcommissie (hierna "de VTC");

Gelet op het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer (hierna: "het e-govdecreet"), inzonderheid artikel 10/4, §1;

Gelet op de Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (hierna AVG), inzonderheid artikel 36, 4, artikel 57, 1, c) en artikel 58, 3;

Gelet op de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens (hierna "WVG");

Gelet op het verzoek om advies van de mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin van 18 september 2022, ontvangen door de VTC op 18 september 2022;

Gelet op de behandeling op de zitting van 10 oktober 2023;

Brengt op 10 oktober 2023 het volgend advies uit:

I. VOORWERP VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. De Vlaamse minister bevoegd voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin (hierna "de adviesvrager") verzocht om het advies van de Vlaamse Toezichtcommissie (hierna "VTC") over een voorontwerp van decreet *tot wijziging van het decreet van 20 januari 2012 houdende regeling van de interlandelijke adoptie van kinderen, wat betreft de begeleiding*

bij interlandelijke adoptie, het decreet van 29 juni 2012 houdende de organisatie van pleegzorg en het decreet Binnenlandse Adoptie van 3 juli 2015, wat betreft de invoering van een gezamenlijk voortraject pleegzorg-adoptie (hierna "het Ontwerp"), zonder aanduiding van specifieke artikelen.

2. Aangezien de adviesbevoegdheid van de VTC op grond van artikel 10/4, § 1 van het e-govdecreet betrekking heeft op de verwerkingen van persoonsgegevens, is haar adviesverlening hiertoe beperkt.

Context

3. Aanleiding voor de wijzigingen zijn de vragen die de afgelopen jaren bij steeds meer interlandelijk geadopteerden rezen over hun adoptiegeschiedenis en de adoptieprocedures.
4. Het Ontwerp voorziet in een gewijzigd takenpakket voor zowel het **Vlaams Centrum voor Adoptie** als voor de **adoptiedienst voor interlandelijke adoptie**. Er komt een **intensere samenwerking** tussen de beide actoren én met de herkomstlanden op niveau van de naties.
5. Er wordt toegewerkt naar adoptiebegeleiding voor alle dossiers, waar ook zorg een prominente plaats inneemt, en waarmee de mogelijkheid tot een zelfstandige adoptie verdwijnt.
6. Het Ontwerp voorziet ook in de **oprichting** van een **adviescomité interlandelijke adoptie** dat mee waakt over de implementatie van het decreet enerzijds, maar ook op casusniveau kan toekijken op het verloop en de beoordeling van dossiers.
7. Tot slot worden er wijzigingen aangebracht in het decreet interlandelijke adoptie, het decreet houdende binnenlandse adoptie en het decreet houdende pleegzorg met als doel om vanaf 1 januari 2026 een **gezamenlijk voortraject voor kandidaten, zowel adoptie als voor pleegzorg**, te kunnen aanbieden.

II. ONDERZOEK VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. Voorafgaande toelichting

8. De VTC stelt vast dat de personen van wie gegevens worden verzameld en uitgewisseld de volgende zijn:

- kandidaat-adoptanten;
- geadopteerden;
- afstandsouders;

en dat het onder andere de volgende gegevens betreft: (zie verder bij titel D. minimale gegevensverwerking)

- 1° van de kandidaat-adoptant:
  - a) identificatiegegevens;
  - c) persoonlijkheidskenmerken;
  - g) fysieke gegevens;
  - n) afbeeldingen;
  - o) raciale of etnische gegevens;
  - p) gegevens over het seksuele leven;
  - t) justitiële gegevens als vermeld in artikel 10 van de algemene verordening gegevensbescherming;
  - v) rijksregisternummer;
- 2° van de geadopteerde:
  - a) identificatiegegevens;
  - b) persoonlijkheidskenmerken;
  - c) bijzonderheden over de andere familie- of gezinsleden;

- f) fysieke gegevens;
- j) gegevens over de lichamelijke en psychische gezondheid;
- k) afbeeldingen;
- l) beeldopnames;
- m) raciale of etnische gegevens;
- p) rijksregisternummer;
- q) gegevens over filosofische of religieuze overtuigingen;
- r) gegevens over traumatische of bijzondere gebeurtenissen;

3° van de afstandsouder:

- a) identificatiegegevens;
- d) persoonlijkheidskenmerken;
- e) raciale of etnische gegevens;
- f) gegevens over traumatische of bijzondere gebeurtenissen;
- j) gegevens over het seksuele leven;
- m) afbeeldingen;
- n) beeldopnames.

9. Het betreft informatie over natuurlijke personen met onder meer identificatiegegevens en dus gaat het om de verwerking van informatie over geïdentificeerde natuurlijke personen, zijnde persoonsgegevens zoals bedoeld in de AVG. De VTC gaat daarom na in hoeverre het Ontwerp en de bestaande decreten in lijn liggen met de principes van het gegevensbeschermingsrecht.
10. Er wordt een specifiek hoofdstuk ingevoerd met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens. De VTC zal dat eerst bespreken en ook algemene opmerkingen maken over de verwerking van persoonsgegevens in deel 2 hierna. Daarna gaat ze in deel 3 verder in op andere regelingen die betrekking hebben op persoonsgegevens.

2. Algemeen

A. **Kwaliteit van de regelgevende grondslag**

11. De decreten die gewijzigd worden zijn:
  - het decreet van 20 januari 2012 houdende regeling van de interlandelijke adoptie van kinderen, gewijzigd bij de decreten van 16 maart 2018, 26 april 2019 en 21 mei 2021;
  - het decreet van 29 juni 2012 houdende de organisatie van pleegzorg;
  - het decreet Binnenlandse Adoptie van 3 juli 2015.
12. Het Ontwerp vermeldt in de artikel 32 en 34 (zie verder) op grond van welke rechtvaardigingsgrond in de AVG de verwerking van persoonsgegevens zal plaatsvinden, namelijk op grond van zowel artikel 6, eerste lid, c) als e), AVG.
13. De Memorie gaat hier verder op in (onderlijning VTC):

“Voor de verwezenlijking van een adoptieprocedure en voor het verlenen van zorg en informatie na afronding van de procedure, is het voor het waarborgen van het belang van het kind noodzakelijk dat algemene en bijzondere persoonsgegevens van zowel het kind, de kandidaat-adoptieouders als de biologische ouders worden verwerkt. Hierdoor valt dit decreet onder het toepassingsgebied van de AVG.

Voor de verwerking van algemene persoonsgegevens in het decreet is de rechtvaardigingsgrond dat dergelijke verwerking noodzakelijk is om te voldoen aan een wettelijke verplichting die op de verwerkingsverantwoordelijke rust (artikel 6, eerste lid, c AVG). De verwerking van bijzondere persoonsgegevens zijn nodig zodat matching tussen kind en kandidaat-adoptieouder op zorgvuldige wijze kan gebeuren, maar ook zodat latere afstammingsvragen zo zorgvuldig mogelijk worden beantwoord. Voor deze doelstellingen is het van belang dat zoveel mogelijk informatie over de achtergrond van het kind en zijn familie wordt vergaard en dat deze informatie op zorgvuldige wijze wordt bewaard. Overigens kan hiervoor ook rechtsgrond worden gevonden in de artikelen 7 en 8 van het Internationaal

Verdrag inzake de rechten van het Kind (hierna: "IVRK") waarin het recht op afstammingsinformatie opgenomen is. Deze redenen van algemeen belang op grond van lidstatelijk recht (Haags Adoptieverdrag van 1993), rechtvaardigen de verwerking van de in dit decreet opgesomde bijzondere persoonsgegevens (artikel 9, eerste lid, c AVG)."

14. De VTC wijst erop dat voor gegevens als bedoeld in artikel 9, AVG een andere uitzonderingsgrond moet worden aangegeven dan louter "algemeen belang".
15. De VTC wenst in herinnering te brengen dat elke overheidsinmenging in de bescherming van de persoonlijke levenssfeer zoals gewaarborgd door artikel 8 van het EVRM¹, artikel 7 van het Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie samengelezen met artikel 52.1 van het Handvest en artikel 22 van de Grondwet moet worden voorgeschreven in een 'voldoende precieze wettelijke bepaling' die beantwoordt aan een dwingende maatschappelijke behoefte en evenredig is met de nagestreefde doelstelling. In een dergelijke precieze wettelijke bepaling moeten de essentiële elementen² van de met de overheidsinmenging gepaard gaande verwerkingen van persoonsgegevens omschreven zijn.³
16. De VTC gaat ervan uit dat bepaalde verwerkingen die volgen uit de decretale regeling kunnen gesteund worden op een rechtvaardigingsgrond als bedoeld in artikel 6, lid 1, c), AVG en andere in artikel 6, lid 1, e), AVG.
17. Voor verwerkingen, die niet zozeer betrekking hebben op het privé-leven sensu stricto, maar eerder enkel betrekking hebben op de bescherming van persoonsgegevens, en waarvan de rechtvaardigingsgrond gebaseerd is artikel 6, lid 1, c), AVG moet het doeleinde voldoende duidelijk afgebakend zijn⁴. Voor verwerkingen op basis van artikel 6, lid 1, e), AVG, moet het doeleinde voldoende duidelijk blijken uit de taak van algemeen belang of voor de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is verleend door unierecht of lidstatelijk recht.
18. Andere elementen van de verwerking die al duidelijk (eventueel impliciet) blijken uit de bestaande wetgeving moeten niet per se herhaald worden. De VTC vindt het niettemin een goede praktijk om dat wel te doen om een uniform kader te creëren waarop verschillende uitvoeringsbesluiten kunnen steunen. Bovendien maakt dit het veel gemakkelijker om de verwerkingen van persoonsgegevens te toetsen aan de AVG, zowel voor de toezichthouder als voor de betrokkenen. Er is dus een onderscheid te maken tussen de legaliteitstoets (eisen waaraan de wettelijke basis moet voldoen om geldig te zijn) en de conformiteitstoets aan de AVG.
19. Aangezien met de vermelding van de essentiële elementen ook minstens gedeeltelijk tegemoetgekomen wordt aan artikel 5, 1, a), AVG, dat bepaalt dat persoonsgegevens moeten worden verwerkt op een wijze die ten aanzien van de betrokkene behoorlijk en transparant is, zal het ontbreken van deze elementen zwaardere

---

¹ Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden.

² Artikel 6, AVG vermeldt de volgende elementen:

- het doel van de verwerking;
- de types of categorieën van te verwerken persoonsgegevens; Deze gegevens moeten bovendien beperkt zijn tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt („minimale gegevensverwerking”);
- de betrokkenen;
- de entiteiten waaraan en doeleinden waarvoor de persoonsgegevens mogen worden verstrekt;
- de opslagperioden;
- de aanduiding van de verwerkingsverantwoordelijke(n).

³ EHRM, arrest *Rotaru c. Roumania*, 4 mei 2000; GWH 23 april 2015, arrest nr. 44/2015, 63; GWH 5 oktober 2017, arrest nr. 100/2017, 17; GWH 15 maart 2018, arrest nr. 29/2018, 26; GWH 14 januari 2021, arrest nr. 2/2021, overw. B.22.1.e.e.; GWH 18 november 2021, arrest nr. 158/2021, overw. B.6; GWH 9 december 2021, B.53.1-B.53.2; R.v.St, adv. 68.936/AV van 7 april 2021 over een voorontwerp van wet *betreffende maatregelen van bestuurlijke politie tijdens een epidemische noodsituatie*, Parl.St. Kamer, 2020-2021, doc. nr. 551951/001, 94-98; SCHRAM, F., *Privacy & persoonsgegevens. Handboek*, Brussel, Politeia, 2023, 93-116, 155-162; DEGRAVE, E., "*L'é-gouvernement et la protection de la vie privée – Légalité, transparence et contrôle*", Collection du CRIDS, Larcier, Brussel, 2014, p. 161 e.v.

⁴ Artikel 6, 3, AVG. Voor wat punt e) betreft, bestaat de doelstelling van de verwerking in de vervulling van een taak van algemeen belang of voor de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is verleend door unierecht of lidstatelijk recht.

transparantiemaatregelen vragen. Er zal immers niet naar wetgeving waarin de verwerking uitdrukkelijk geregeld is, kunnen verwezen worden.

20. De opstellers van de wettelijke en reglementaire teksten zullen moeten inschatten of de beoogde verwerking een meer uitgewerkte rechtsgrond nodig heeft. Daarbij moet in eerste instantie gekeken worden naar de graad van inmenging van de overheid in het privé-leven.
21. Hierbij moet er op gelet worden dat in een eventueel uitvoeringsbesluit (mits delegatie aan de Vlaamse Regering) verdere modaliteiten kunnen worden bepaald, maar dat de essentie in het decreet zelf moet worden opgenomen⁵. De machtiging aan de Vlaamse Regering moet voldoende nauwkeurig omschreven zijn en betrekking hebben op de tenuitvoerlegging van de maatregelen waarvan de essentiële elementen voorafgaandelijk door de decreetgever zijn vastgesteld. De VTC verwijst naar de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof inzake delegatie door de wetgever⁶.
22. De VTC wijst erop dat er ook sprake is van persoonsgegevens als bedoeld in artikel 9 AVG, namelijk gegevens over de lichamelijke en psychische gezondheid, fysieke gegevens, raciale of etnische gegevens, gegevens over het seksuele leven, gegevens over filosofische of religieuze overtuigingen en ook 10 AVG, namelijk justitiële gegevens.
23. Wat de gegevens bedoeld in artikel 9, betreft, moet er een uitzonderingsgrond op het verbod bepaald in dat artikel aanwezig zijn. De VTC adviseert dat dit nog aangegeven wordt in het decreet of de toelichting.
24. Bijzondere categorieën van persoonsgegevens in de zin van de artikelen 9 en 10, AVG behoeven bovendien strengere beveiligingsmaatregelen. De VTC wijst op de toepasselijkheid van de artikelen 9 en 10, §2, WVG die aangeven welke bijkomende veiligheidsmaatregelen moeten voorzien worden:
  - de categorieën van personen aanwijzen die de persoonsgegevens kunnen raadplegen, waarbij hun hoedanigheid ten opzichte van de verwerking van de betrokken gegevens nauwkeurig moet worden omschreven;
  - de lijst van de aldus aangewezen categorieën van personen ter beschikking houden van de bevoegde toezichthoudende autoriteit voor gegevensbescherming;
  - ervoor zorgen dat de aangewezen personen door een wettelijke of statutaire verplichting, of door een evenwaardige contractuele bepaling ertoe gehouden zijn het vertrouwelijke karakter van de betrokken gegevens in acht te nemen.
25. Andere maatregelen kunnen geformuleerd worden op basis van een gegevensbeschermingseffectenbeoordeling (zie verder).

B. Doelbinding

26. Persoonsgegevens moeten voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden worden verzameld en mogen vervolgens niet verder op een met die doeleinden onverenigbare wijze worden verwerkt (artikel 5, 1, b), AVG).
27. De doeleinden worden verder gepreciseerd in de toelichting bij de rechtvaardigingsgrond en hierna nogmaals geciteerd:

---

⁵ Advies Algemene Vergadering Afdeling Wetgeving Raad van State, 68.936/AV van 7 april 2021, opmerking 101 (Parl.St. Kamer 2020-21, nr. 55-1951/001, 119); In dat verband is de afdeling Wetgeving van oordeel dat ongeacht de aard van de betrokken aangelegenheid, de volgende elementen in beginsel 'essentiële elementen' uitmaken: 1°) de categorie van verwerkte gegevens; 2°) de categorie van betrokken personen; 3°) de met de verwerking nagestreefde doelstelling; 4°) de categorie van personen die toegang hebben tot de verwerkte gegevens; en 5°) de maximumtermijn voor het bewaren van de gegevens", in dezelfde zin GwH 10 maart 2022, nr. 33/2022, B.13.1; 22 september 2022, nr. 110/2022, B.11.2.

⁶ bv. GwH nr. 166/2011, 10 november 2011, overw. B.43.3 e.v., GwH nr. 158/2021, 18 november 2021, overw. B.8.4.2., GwH nr. 26/2023, 16 februari 2023, overw. B.74.1.

“Voor de verwezenlijking van een adoptieprocedure en voor het verlenen van zorg en informatie na afronding van de procedure, is het voor het waarborgen van het belang van het kind noodzakelijk dat algemene en bijzondere persoonsgegevens van zowel het kind, de kandidaat-adoptieouders als de biologische ouders worden verwerkt. Hierdoor valt dit decreet onder het toepassingsgebied van de AVG.

Voor de verwerking van algemene persoonsgegevens in het decreet is de rechtvaardigingsgrond dat dergelijke verwerking noodzakelijk is om te voldoen aan een wettelijke verplichting die op de verwerkingsverantwoordelijke rust (artikel 6, eerste lid, c AVG). De verwerking van bijzondere persoonsgegevens zijn nodig zodat matching tussen kind en kandidaat-adoptieouder op zorgvuldige wijze kan gebeuren, maar ook zodat latere afstammingsvragen zo zorgvuldig mogelijk worden beantwoord. Voor deze doelstellingen is het van belang dat zoveel mogelijk informatie over de achtergrond van het kind en zijn familie wordt vergaard en dat deze informatie op zorgvuldige wijze wordt bewaard. Overigens kan hiervoor ook rechtsgrond worden gevonden in de artikelen 7 en 8 van het Internationaal Verdrag inzake de rechten van het Kind (hierna: “IVRK”) waarin het recht op afstammingsinformatie opgenomen is. Deze redenen van algemeen belang op grond van lidstatelijk recht (Haags Adoptieverdrag van 1993), rechtvaardigen de verwerking van de in dit decreet opgesomde bijzondere persoonsgegevens (artikel 9, eerste lid, c AVG).”

28. Aangezien het doel een van de essentiële elementen van de verwerking is, adviseert de VTC om het doel op te nemen in de tekst van het Ontwerp zelf.
29. De VTC stelt zich gelet op de grote gevoeligheid van de gegevenszwele vragen bij de geformuleerde doelstelling. Ze is van oordeel dat het is de taak van de overheid om adoptie mogelijk te maken en de nodige garanties in te bouwen, maar niet om een historisch overzicht te (laten) maken voor de nakomelingen.
30. Er zijn nu dus minstens twee verschillende doelstellingen en voor elk doel zal moeten bepaald en gemotiveerd worden waarom bepaalde categorieën gegevens vereist zijn.

C. Verantwoordelijkheid

31. Artikel 4, 7), AVG bepaalt dat voor de verwerkingen waarvan de regelgeving het doel en de middelen vastlegt, de **verwerkingsverantwoordelijke** diegene is die daarin als dusdanig wordt aangewezen.
32. De verwerkingsverantwoordelijken worden expliciet in het Ontwerp bepaald:

Artikel 32:

“De verwerking, vermeld in het eerste lid, gebeurt conform artikel 6, lid 1, c) en e), en artikel 9, lid 2, g), van de algemene verordening gegevensbescherming. Het Vlaams Centrum voor Adoptie en de adoptiedienst zijn elk verwerkingsverantwoordelijke als vermeld in artikel 4, 7), van de voormelde verordening, voor de persoonsgegevens die ze verwerken.

(...)

De verwerking, vermeld in het eerste lid, gebeurt conform artikel 6, lid 1, c) en e), en 9, lid 2, g), van de algemene verordening gegevensbescherming. Het Steunpunt Adoptie is verwerkingsverantwoordelijke als vermeld in artikel 4, 7), van de voormelde verordening.

(...)

De verwerking, vermeld in het eerste lid, gebeurt conform artikel 6, lid 1, c) en e), en artikel 9, lid 2, g), van de algemene verordening gegevensbescherming. De dienst voor maatschappelijk onderzoek, vermeld in artikel 11, §1, van dit decreet is verwerkingsverantwoordelijke als vermeld in artikel 4, 7), van de voormelde verordening.

(...)

De verwerking, vermeld in het eerste lid, gebeurt conform artikel 6, lid 1, c) en e), en artikel 9, lid 2, g), van de algemene verordening gegevensbescherming. Het Vlaams Centrum voor Adoptie is verwerkingsverantwoordelijke als vermeld in artikel 4, 7), van de voormelde verordening.

(...)

De verwerking, vermeld in het eerste lid, gebeurt conform artikel 6, lid 1, c) en e), en artikel 9, lid 2, g), van de algemene verordening gegevensbescherming. De vergunde organisaties zijn verwerkingsverantwoordelijke als vermeld in artikel 4, 7), van de voormelde verordening.”

Artikel 34:

“De verwerking, vermeld in het eerste lid, gebeurt conform artikel 6, lid 1, c) en e), en artikel 9, lid 2, g), van de algemene verordening gegevensbescherming. De vergunde organisaties zijn verwerkingsverantwoordelijke als vermeld in artikel 4, 7), van de voormelde verordening.”

33. De Memorie van toelichting verklaart het volgende:

“Het artikel regelt verder, per verwerkingsverantwoordelijke, de bewaartermijnen van de gegevens die verwerkt worden.

(...)

Artikel 34 regelt de gegevensverwerking door de organisatie of de organisaties die vanaf 31/12/2025 zal/zullen instaan voor het voortraject pleegzorg-adoptie. Aangezien ook de screening wordt meegenomen in het voortraject, kunnen van de kandidaat-adoptant dezelfde gegevens worden verwerkt als de gegevens die nu worden verwerkt door de dienst voor maatschappelijk onderzoek.”

34. De AVG als ook het e-govdecreet legt de aanstelling van een functionaris voor de gegevensbescherming (artikel 37, AVG)⁷ op. Gezien de verschillende gegevensstromen, zou de rol (niet de aanstelling) van de **functionaris** voor de gegevensbescherming best verankerd worden in de regelgeving.
35. De decreetgever, de Vlaamse Regering en de verwerkingsverantwoordelijken moeten nagaan of het uitvoeren van een **gegevensbeschermingseffectenbeoordeling** (GEB - artikel 35, AVG)⁸ voor de verschillende gegevensstromen al dan niet noodzakelijk is.

---

⁷ Zie:

- Info op website van de federale Gegevensbeschermingsautoriteit:

<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/professioneel/avg/functionaris-voor-gegevensbescherming>

- Aanbeveling nr. 04/2017 van de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer (hierna “CBPL”)

<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/aanbeveling-nr.-04-2017.pdf>

- Richtlijnen Groep 29 (WP 243) (http://vtc.corve.be/docs/WP29_DPO.pdf)

⁸ Voor meer uitleg over en model van GEB, zie:

- <https://overheid.vlaanderen.be/vlaamse-toezichtcommissie-dpia>

- Info op website van de federale Gegevensbeschermingsautoriteit:

<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/professioneel/avg/effectbeoordeling-geb>

- Aanbeveling CBPL nr. 01/2018 (<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/aanbeveling-nr.-01-2008.pdf>)

- Richtlijnen Groep 29 (WP 248) (<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/handleiding-gegevensbeschermingseffectbeoordeling.pdf>)

36. De VTC meent alvast dat het uitvoeren van een GEB verplicht kan zijn (afhankelijk van de schaal van de verwerking) gelet op **de lijst van de VTC**⁹ met verwerkingen waarvoor een Vlaamse bestuursinstantie een GEB moet uitvoeren conform artikel 35,4 van de AVG. De VTC verwijst in dit kader naar de punten

3) wanneer er op systematische wijze **bijzondere categorieën** van persoonsgegevens in de zin van artikel 9 van de AVG¹⁰, evenals persoonsgegevens met betrekking tot strafrechtelijke veroordelingen of strafbare feiten zoals omschreven in artikel 10 van de AVG **of** gegevens van **zeer persoonlijke aard** (zoals financiële gegevens en gegevens over inkomen en vermogen, werkloosheid, betrokkenheid van jeugdzorg of maatschappelijk werk, gegevens omtrent huishoudelijke en privé-activiteiten, locatiegegevens) worden uitgewisseld¹¹ tussen meerdere verwerkingsverantwoordelijken. **GEVOELIGE GEGEVENS [criteria 4 en 5]¹²**;

7) wanneer er op grote schaal niet gepseudonimiseerde gegevens van kinderen en jongeren ingezameld worden of hun niet gepseudonimiseerde gegevens op systematische wijze worden uitgewisseld tussen meerdere verwerkingsverantwoordelijken en voor de inzameling of uitwisseling niet alle doeleinden onderwijsdoeleinden zijn. **KINDEREN EN JONGEREN [criteria 5 en 7]**;

8) wanneer er op grote schaal gegevens van personen met een migratie-achtergrond of van leden van etnisch-culturele minderheden ingezameld worden of op systematische wijze worden uitgewisseld tussen meerdere verwerkingsverantwoordelijken. **MINDERHEDEN [criterium 5 en 7]**;

9) wanneer er op grote schaal gegevens van kwetsbare segmenten van de bevolking ingezameld worden of op systematische wijze worden uitgewisseld tussen meerdere verwerkingsverantwoordelijken. **KWESTBARE PERSONEN [criteria 5 en 7]**;

37. De VTC wijst erop dat een GEB aan de VTC kan worden voorgelegd voor advies. Bij een hoog risico is de consultatie van de VTC verplicht¹³.

D. Minimale gegevensverwerking

38. Conform artikel 5.1, c), AVG, moeten de persoonsgegevens toereikend, ter zake dienend en beperkt zijn tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt.

39. De **categorieën betrokkenen** zijn, zoals al vermeld werd, de kandidaat-adoptanten, geadopteerden, afstandsouders.

40. De **categorieën persoonsgegevens** worden aangeduid in het nieuwe artikel 27/1 van het decreet:

“Art. 27/1. §1. Het Vlaams Centrum voor Adoptie en de adoptiedienst kunnen ter uitvoering van dit decreet en de uitvoeringsbesluiten ervan minstens de volgende soorten persoonsgegevens verwerken:

1° van de kandidaat-adoptant:

a) identificatiegegevens;

---

⁹ Beslissing VTC nr. O/2020/01 van 14 januari 2020 betreffende Aanname van de lijst met verwerkingen waarvoor een Gegevensbeschermingseffectbeoordeling dient te worden uitgevoerd conform artikel 35.4 van de Algemene Verordening Gegevensbescherming door Vlaamse bestuursinstanties

https://overheid.vlaanderen.be/sites/default/files/media/VTC/VTC_O_2020_01_DPIA_lijsten_v1_voor_web.pdf

¹⁰ De bijzondere categorieën gegevens omvatten, overeenkomstig artikel 9 van de AVG, in het bijzonder persoonsgegevens over ras of etnische afkomst, politieke opvattingen, religieuze of levensbeschouwelijke overtuigingen, lidmaatschap van een vakbond, alsook de verwerking van genetische gegevens, biometrische gegevens met het oog op de unieke identificatie van een natuurlijke persoon, gegevens over de gezondheid of gegevens met betrekking tot iemands seksueel gedrag of seksuele gerichtheid

¹¹ Doorgifte door een Vlaamse instantie zonder persoonsgegevens terug te krijgen valt hier ook onder. Dit geldt voor alle punten.

¹² Hieronder vallen ook het delen van persoonsgegevens in of door samenwerkingsverbanden waarin gemeenten of andere overheden met andere publieke of private partijen bijzondere persoonsgegevens of persoonsgegevens van gevoelige aard (zoals gegevens over gezondheid, verslaving, armoede, problematische schulden, werkloosheid, sociale problematiek, strafrechtelijke gegevens, betrokkenheid van jeugdzorg of maatschappelijk werk) met elkaar uitwisselen.

¹³ Artikel 36, AVG bepaalt dit als volgt: “Wanneer uit een gegevensbeschermingseffectbeoordeling krachtens artikel 35 blijkt dat de verwerking een hoog risico zou opleveren indien de verwerkingsverantwoordelijke geen maatregelen neemt om het risico te beperken, raadpleegt de verwerkingsverantwoordelijke voorafgaand aan de verwerking de toezichthoudende autoriteit.”

- b) gegevens over de sociaaleconomische situatie en beroepsactiviteiten;
- c) persoonlijkheidskenmerken;
- d) gegevens over de vrijetijdsbesteding en interesses;
- e) sociaalpsychologische capaciteiten;
- f) woningkenmerken;
- g) fysieke gegevens;
- h) gegevens over de gewoonten, levensstijl en sociale contacten;
- i) gegevens over het huidige of het vorige huwelijk of de vorm van samenleven;
- j) gegevens over de huidige tewerkstelling;
- k) gegevens over de loopbaan;
- l) gegevens over de organisatie van het werk;
- m) gegevens over de lichamelijke en psychische gezondheid;
- n) afbeeldingen;
- o) raciale of etnische gegevens;
- p) gegevens over het seksuele leven;
- q) gegevens over het academische curriculum;
- r) gegevens over de talenkennis;
- s) gegevens over de wettelijke bekwaamheid, de beweegredenen, de opvattingen en de verwachtingen om te adopteren;
- t) justitiële gegevens als vermeld in artikel 10 van de algemene verordening gegevensbescherming;
- u) gegevens over filosofische of religieuze overtuigingen;
- v) rijksregisternummer;

2° van de geadopteerde:

- a) identificatiegegevens;
- b) persoonlijkheidskenmerken;
- c) bijzonderheden over de andere familie- of gezinsleden;
- d) gegevens over de vrijetijdsbesteding en interesses;
- e) woningkenmerken;
- f) fysieke gegevens;
- g) sociaalpsychologische capaciteiten;
- h) gegevens over de gewoonten, levensstijl en sociale contacten;
- i) gegevens over de vorige en de huidige vorm van samenleven;
- j) gegevens over de lichamelijke en psychische gezondheid;
- k) afbeeldingen;
- l) beeldopnames;
- m) raciale of etnische gegevens;
- n) gegevens over het schoolcurriculum;
- o) gegevens over de talenkennis;
- p) rijksregisternummer;
- q) gegevens over filosofische of religieuze overtuigingen;
- r) gegevens over traumatische of bijzondere gebeurtenissen;

3° van de afstandsouder:

- a) identificatiegegevens;
- b) gegevens over het huwelijk of de huidige vorm van samenleven;
- c) gegevens over het academische curriculum;
- d) persoonlijkheidskenmerken;
- e) raciale of etnische gegevens;
- f) gegevens over traumatische of bijzondere gebeurtenissen;
- g) gegevens over de vrijetijdsbesteding en interesses;
- h) gegevens over de huidige tewerkstelling;
- i) gegevens over de loopbaan;
- j) gegevens over het seksuele leven;
- k) gegevens over filosofische of religieuze overtuigingen;
- l) gegevens over de gewoonten, levensstijl en sociale contacten;

- m) afbeeldingen;
- n) beeldopnames.”

41. De memorie van toelichting geeft volgende verklaring (onderlijning VTC):

“Artikel 27/1 van het decreet specificeert de gegevens die in uitvoering van het Haags Adoptieverdrag, dit decreet en de uitvoeringsbesluiten nodig zijn in de procedure opdat een kind uit een herkomstland kan worden opgevangen bij een kandidaat-adoptant in Vlaanderen.

De eerste paragraaf behandelt de gegevens die door het VCA en de adoptiedienst kunnen verwerkt worden. Hierin zitten de gegevens die zijn opgesomd in de relevante bepalingen in het oud Burgerlijk Wetboek, alsook het samenwerkingsakkoord. Verder wordt ook het rijksregisternummer verwerkt aangezien dit vervat zit in het attest van voorbereiding waarvan sjabloon gevoegd is als bijlage bij het Samenwerkingsakkoord. VCA en de adoptiedienst verwerken de gegevens van de drie betrokken partijen in het adoptieproces, m.n. de geadopteerde, de adoptant(en) en de biologische ouder(s).

Artikel 6/1 van het samenwerkingsakkoord delegeert de opmaak van het ouderrapport, bedoeld in artikel 15 van het Haags Adoptieverdrag, aan de centrale autoriteit van de gemeenschap of aan de dienst die is aangewezen door de bevoegde gemeenschap. De opmaak van het attest, bedoeld in artikel 361-2/1 van het oud Burgerlijk Wetboek is bij dit decreet gedelegeerd aan de adoptiedienst, wat de verantwoording van de verwerking van de gegevens over de kandidaat-adoptant verantwoordt. De herkomstlanden dienen over deze gegevens te beschikken alvorens zij een kind kunnen toewijzen voor adoptie aan een adoptiegezin. Omgekeerd dienen de gegevens van het kind te worden verwerkt zodat weloverwogen beslissingen kunnen gemaakt worden en afstammingsvragen zo zorgvuldig mogelijk kunnen beantwoord worden. Zo is het van belang om te weten of het kind extra zorg en aandacht nodig heeft, geconfronteerd is geweest met traumatische gebeurtenissen, fysieke noden heeft, etc. Om te weten of de kandidaat-adoptant kan beantwoorden aan voormelde zorgen en noden.

In de tweede paragraaf worden de gegevens beschreven die door de dienst voor maatschappelijk onderzoek worden verwerkt in de kader van de uitvoering van het maatschappelijk onderzoek, zoals beschreven bij haar takenpakket in het decreet. De dienst verwerkt enkel gegevens over de kandidaat-adoptant aangezien haar taak slechts strekt tot het uitvoeren van onderzoeken naar de geschiktheid van de kandidaat-adoptant. De gegevens die in deze paragraaf zijn omschreven zijn noodzakelijk om de meest geschikte adoptieouders te zoeken voor een kind.

Paragraaf drie vermeldt de gegevens die door het Adviescomité interlandelijke adoptie worden verwerkt. Het betreft de gegevens van de drie betrokken partijen in het adoptieproces, aangezien dit nodig is voor de uitvoering van haar taken, geregeld in artikel 15/1 en 15/2 van het decreet.

De vierde paragraaf behandelt de gegevens die door Steunpunt Adoptie worden verwerkt in het kader van de voorbereiding en het verstrekken van (na)zorg. In het kader van de voorbereiding worden enkel de identiteitsgegevens, contactgegevens en gegevens omtrent gezinssamenstelling van de kandidaat-adoptant verwerkt. Voor haar (na)zorgtaak dient de dienst, afhankelijk van de zorgvraag, gegevens te verwerken van alle adoptiebetrokkenen. De dossiers die in het kader van een (na)zorgvraag worden aangelegd, kunnen de gegevens bevatten die staan opgesomd in de vierde paragraaf. De verwerking van deze gegevens is nodig in het kader van de taken van het Steunpunt Adoptie, vermeld in artikel 7 van het decreet.

42. De VTC stelt vast dat het hier om zeer uitgebreide datasets gaat met bovendien zeer gevoelige gegevens. Ze benadrukt dat in elk individueel geval enkel die gegevens mogen worden verwerkt die noodzakelijk zijn. (zie ook de opmerkingen gegeven bij het deel “Doelbinding”).

43. Wat de voorliggende regeling betreft, is de VTC van oordeel dat (minstens) volgende categorieën van persoonsgegevens niet voldoende zijn gepreciseerd:

- identificatiegegevens;
- fysieke gegevens;
- afbeeldingen;
- beeldopnames;
- gegevens over het seksuele leven.

44. De VTC merkt ook op dat er telkens staat “minstens de volgende soorten persoonsgegevens”. Ze wijst erop dat de categorieën persoonsgegevens welbepaald moeten zijn.
45. Wat het rijksregisternummer betreft, herinnert de VTC aan de artikelen 5 en 8 van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen die een machtigingsvereiste instellen van de minister bevoegd voor Binnenlandse Zaken voor het gebruik van het rijksregisternummer.
46. De VTC wijst er ook op dat er een subsidie- en premiedatabank bestaat en over het ontwerpdecreet daarvan heeft de VTC een advies heeft verleend, in het bijzonder i.v.m. de publicatie van persoonsgegevens. Ze verwijst uitdrukkelijk naar dit advies (Advies wetgeving VTC nr. 2021/43 van 15 juni 2021).
47. Wat de **ontvangers** betreft, worden de volgende organisaties aangeduid: het Vlaams Centrum voor Adoptie, adoptiedienst, het adviescomité interlandelijke adoptie, externe experts, het agentschap, de Vlaamse adoptieambtenaar, Belgische ambassades, consulaten en externe partners.
48. Artikel 16 van het Ontwerp bevat volgende verduidelijking:

“§2. Het Adviescomité interlandelijke adoptie bestaat minstens uit:

- 1° *een vertegenwoordiger van de dienst voor maatschappelijk onderzoek, vermeld in artikel 11, §1, van dit decreet;*
- 2° *een vertegenwoordiger van de adoptiedienst;*
- 3° *een medewerker van het Vlaams Centrum voor Adoptie;*
- 4° *twee onafhankelijke experts in interlandelijke adoptie.*

Voor de adviesverlening, vermeld in paragraaf 1, 2°, bestaat het Adviescomité interlandelijke adoptie naast de leden, vermeld in het eerste lid, ook uit minstens twee onafhankelijke deskundigen op het gebied van adoptie, een vertegenwoordiger van de pleegzorgsector en minstens twee vertegenwoordigers van adoptieouders of geadopteerden.”

49. Het Ontwerp geeft in artikel 33 zorgvuldig aan welke gegevens tussen welke partijen uitgewisseld worden (met het voorbehoud dat sommige categorieën te ruim zijn, zoals hiervoor gesteld - onderlijning VTC):

“In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 21 mei 2021, wordt in hetzelfde hoofdstuk 10/1 een artikel 27/2 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 27/2. Het Vlaams Centrum voor Adoptie wisselt in het kader van de uitvoering van dit decreet en de uitvoeringsbepalingen ervan de volgende persoonsgegevens uit met de volgende instanties:

- *met Steunpunt Adoptie de gegevens, vermeld in artikel 27/1, §1, eerste lid, 1°, a) en c), van dit decreet, in het kader van de taken, vermeld in artikel 7 van dit decreet; [noot VTC: dit zijn de identificatiegegevens en persoonlijkheidskenmerken van de kandidaat-adoptant]*
- *met de dienst voor maatschappelijk onderzoek, vermeld in artikel 11, §1, van dit decreet, de gegevens, vermeld in artikel 27/1, §1, eerste lid, 1°, van dit decreet, in het kader van het maatschappelijk onderzoek, vermeld in artikel 1231-1/4 van het Gerechtelijk Wetboek en ter uitvoering van de bepalingen van het samenwerkingsakkoord; [noot VTC: dit zijn alle aangeduide gegevens van de kandidaat-adoptant]*
- *met de familierechtbank:*
  - *de gegevens, vermeld in artikel 27/1, §1, eerste lid, 1°, van dit decreet, in het kader van het maatschappelijk onderzoek, vermeld in artikel 1231-1/4 van het Gerechtelijk Wetboek, en het onderzoek, vermeld in artikel 1231-1/11 van het Gerechtelijk Wetboek; [noot VTC: dit zijn alle aangeduide gegevens van de kandidaat-adoptant]*
  - *de gegevens, vermeld in artikel 27/1, §1, eerste lid, 2°, van dit decreet, in het kader van het maatschappelijk onderzoek, vermeld in artikel 1231-35 van het Gerechtelijk Wetboek; [noot VTC: dit zijn alle aangeduide gegevens van de geadopteerde]*
  - *de gegevens, vermeld in artikel 27/1, §1, eerste lid, van dit decreet, in het kader van de maatschappelijke onderzoeken, vermeld in artikel 1231-6, eerste lid van het Gerechtelijk Wetboek; [noot VTC: dit zijn alle aangeduide gegevens van alle betrokkenen]*

- met de dienst voor binnenlandse adoptie, vermeld in artikel 13 van het decreet Binnenlandse Adoptie van 3 juli 2015:
  - de gegevens, vermeld in artikel 27/1, §1, eerste lid, 2° en 3°, van dit decreet, in het kader van het maatschappelijk onderzoek, vermeld in artikel 1231-35 van het Gerechtelijk Wetboek; [noot VTC: dit zijn de gegevens van de geadopteerde en de afstandsouder]]
  - de gegevens, vermeld in artikel 27/1, §1, eerste lid, 2° en 3°, van dit decreet, in het kader van het maatschappelijk onderzoek, vermeld in artikel 1231-6, eerste lid van het Gerechtelijk Wetboek; [noot VTC: idem]
- met de federale centrale autoriteit de gegevens, vermeld in artikel 27/1, §1, eerste lid, van dit decreet, ter uitvoering van artikel 346-2/1, 361-2, 361-6, 362-1, 362-3, 363-2, 363-3, 365-6 van het oud Burgerlijk Wetboek, artikel 1231-34, 1231-35 en 1231-42 van het Gerechtelijk Wetboek en artikel 6/1, 9 en 10 van het samenwerkingsakkoord; [noot VTC: dit zijn gegevens van alle vermelde betrokkenen]
- met de vergunde adoptiedienst de gegevens, vermeld in artikel 27, §1, eerste lid, van dit decreet, in het kader van de taken, vermeld in artikel 14 tot en met 15/2 van dit decreet; [noot VTC: idem]
- met de bevoegde autoriteit inzake adoptie in het herkomstland de gegevens, vermeld in artikel 27/1, §1, eerste lid, van dit decreet, ter uitvoering van artikel 361-2/1, 361-3, 361-4, 361-5, 363-4 van het oud Burgerlijk Wetboek en ter uitvoering van de bepalingen van het Haags Verdrag; [noot VTC: idem]
- met het agentschap, de gegevens, vermeld in artikel 27/1, §1, eerste lid, 1°, punt a) en 2°, punt a) en j), van dit decreet, in het kader van de vaststelling van de gevolgen van de aandoening waaruit een specifieke ondersteuningsbehoefte voortvloeit als vermeld in artikel 16 van het Groeipakketdecreet van 2018 en het besluit van de Vlaamse Regering van 7 december 2018 betreffende de nadere regels voor het verkrijgen van een zorgtoeslag; [noot VTC: dit zijn de identificatiegegevens van de kandidaat-adoptanten en de identificatiegegevens en gegevens over de lichamelijke en psychische gezondheid van de geadopteerde]

De vergunde adoptiedienst wisselt in het kader van de uitvoering van dit decreet en de uitvoeringsbepalingen ervan met de bevoegde autoriteit voor adoptie in het herkomstland de gegevens uit, vermeld in artikel 27/1, §1, eerste lid.” [noot VTC: dit zijn alle vermelde gegevens van alle betrokkenen]

50. Artikel 35 van het Ontwerp bepaalt het volgende:

“Art. 27/4. Het Vlaams Centrum voor Adoptie wisselt in het kader van de uitvoering van dit decreet en de uitvoeringsbepalingen ervan met de vergunde organisatie of organisaties, vermeld in artikel 4, §2, van dit decreet, en de diensten voor pleegzorg, vermeld in artikel 7 van het decreet van 29 juni 2012 houdende de organisatie van pleegzorg, de gegevens uit, vermeld in artikel 27/1, §1, eerste lid, 1°, van dit decreet, in het kader van het voortraject, vermeld in artikel 4, §1, van dit decreet.” [noot VTC: dit zijn alle gegevens van de kandidaat-adoptant]

51. De Memorie van toelichting geeft volgende motivering: (onderlijning VTC):

“Artikel 17 van het Haags Adoptieverdrag voorziet in de uitwisseling van gegevens tussen buitenlandse autoriteiten. Artikel 27/2 regelt welke gegevens tussen de verschillende actoren in de adoptieprocedure worden uitgewisseld en in het kader van welke opdracht deze uitwisseling plaatsvindt.

(...)

Artikel 35 regelt de uitwisseling tussen VCA en de betreffende organisatie of organisaties. Beide artikelen zullen pas in werking treden op 31/12/2025.”

52. De VTC beoordeelt het positief dat uitdrukkelijk wordt bepaald welke gegevens worden uitgewisseld met wie. Ze benadrukt dat de toegang tot de gevraagde gegevens bij al deze organisaties enkel kan open gesteld worden voor de taken en het werkgebied waar iedere medewerker voor bevoegd is.

53. In het Ontwerp wordt dus specifiek de **mededeling** geregeld van gegevens. Er zal rekening moeten gehouden worden met artikel 8 van het Vlaams e-govdecreet van 18 juli 2008, dat aan Vlaamse instanties de verplichting oplegt om protocollen af te sluiten voor de mededeling van persoonsgegevens aan andere overheden. Verder, wat de federale overheden betreft, met artikel 20 van de WVG en artikel 46 van de wet van 15 januari 1990 houdende oprichting en organisatie van de Kruispuntbank van de sociale zekerheid dat de kamer sociale zekerheid en gezondheid van het

informatieveiligheidscomité belast met het verlenen van een beraadslaging voor mededelingen van persoonsgegevens die de gezondheid betreffen, zoals opgelegd door artikel 42 van de wet van 13 december 2006 houdende diverse bepalingen betreffende gezondheid.

54. De VTC wijst erop dat optioneel advies aan haar kan gevraagd worden over een ontwerpprotocol.
55. Krachtens artikel 5.1, e), AVG mogen persoonsgegevens niet langer worden bewaard, in een vorm die het mogelijk maakt de betrokkenen te identificeren, dan noodzakelijk voor de verwezenlijking van de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt.
56. De VTC benadrukt dat gezien de grote gevoeligheid van de persoonsgegevens, een beperkte bewaartermijn cruciaal is.
57. De **bewaartermijn** wordt vastgelegd in het Ontwerp:

Artikel 32:

“De gegevens die door de adoptiedienst worden verwerkt, worden bewaard tot het moment dat de geadopteerde de leeftijd van achttien jaar heeft bereikt. De gegevens in dossiers die niet resulteren in een adoptiebeslissing, worden gedurende zeven jaar bewaard vanaf de stopzetting van het adoptietraject.

De gegevens die door het Vlaams Centrum voor adoptie worden verwerkt, worden gedurende tien jaar bewaard vanaf de adoptiebeslissing van het kind bij de kandidaat-adoptant. Voor dossiers die niet resulteren in een adoptiebeslissing, begint de bewaartermijn te lopen vanaf de stopzetting van het adoptietraject.

De gegevens over de geadopteerde worden eeuwigdurend bewaard.

(...)

De gegevens worden gedurende zeven jaar bewaard vanaf de datum waarop het verslag van het maatschappelijk onderzoek aan het Vlaams Centrum voor Adoptie wordt bezorgd.

(...)

De gegevens worden bewaard tot een jaar nadat het Adviescomité interlandelijke adoptie, vermeld in artikel 15/1, advies heeft uitgebracht aan het Vlaams Centrum voor Adoptie.

(...)

De gegevens die worden verzameld in het kader van een verzoek om nazorg en expertise als vermeld in artikel 7, §2, worden vijf jaar bewaard vanaf de laatst gestelde vraag in het dossier in kwestie.

De gegevens die worden verzameld in het kader van het voorbereidingsprogramma, vermeld in artikel 7, §4, 2°, worden vijf jaar bewaard na de afronding van de voorbereiding, vermeld in artikel 5 van dit decreet.”

Artikel 34:

“De gegevens die worden verzameld in het kader van het voortraject, vermeld in artikel 4, §1, van dit decreet, worden bewaard tot zeven jaar na de afronding van het voorbereidingstraject, vermeld in artikel 4, §1, van dit decreet”.

58. De Memorie van toelichting geeft hieraan volgende uitleg:

“Het artikel regelt verder, per verwerkingsverantwoordelijke, de bewaartermijnen van de gegevens die verwerkt worden.

De adoptiedienst bewaart de gegevens die zij verwerkt totdat de geadopteerde de leeftijd van 18 jaar heeft bereikt. Deze bewaartermijn is ingegeven vanuit de nazorgverplichting die de adoptiedienst dient te vervullen ten aanzien van de herkomstlanden. De vereiste inhoud van deze nazorgrapporten alsmede de frequentie en de wijze van verzending verschillen per land van herkomst, reden waarom de adoptiedienst de gegevens gedurende de minderjarigheid van de geadopteerde dient bij te houden.

De gegevens die worden bewerkt in adoptiedossiers die niet resulteren in een plaatsing of adoptiebeslissing, worden gedurende zeven jaar bewaard, net zoals de gegevens die de dienst voor maatschappelijk onderzoek verwerkt. Deze termijn is ingegeven vanuit artikel 32 van de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën dat bepaalt dat alle boekhoudstukken methodisch worden bewaard gedurende de termijnen, vermeld in artikel III.86, vierde lid van het Wetboek van Economisch Recht. Dat laatste artikel bepaalt dat de verantwoordingsstukken methodisch opgeborgen en zeven jaar bewaard worden, in origineel of in afschrift.

De gegevens die door VCA worden verwerkt, worden gedurende tien jaar bewaard, met uitzondering van de gegevens omtrent de herkomst van de geadopteerde. Deze worden eeuwigdurend bewaard.

De dossiers en aanverwante documenten die gegevens bevatten over de geadopteerde en door de bemiddelende instanties werden opgemaakt en verzameld bevatten unieke gegevens over zowel de afstamming van de geadopteerde als het verloop van de adoptieprocedure. Een eeuwigdurende bewaringstermijn is een belangrijke voorwaarde om de inzage van en toegang tot deze gegevens te verzekeren voor de geadopteerde en eventuele nakomelingen die hun familiegeschiedenis willen reconstrueren. Bovendien zijn er door de relatief late introductie van een wettelijk kader rond de opmaak en bewaring van deze dossiers heel wat waardevolle gegevens niet bijgehouden of verloren gegaan. Een eeuwigdurende bewaartermijn verkleint aanzienlijk de kans op een bijkomend verlies van gegevens en garandeert dat de resterende gegevens in optimale omstandigheden kunnen worden beschermd. Ten slotte kunnen aan de dossiers en reeksen die gegevens over de geadopteerden bevatten grote genealogische, historische en wetenschappelijke waarden worden toegekend. In verschillende landen groeit de academische en bredere maatschappelijke interesse in het verleden van adoptie. Het instellen van een eeuwigdurende bewaartermijn verzekert de toegang en verwerking van deze gegevens voor historische en wetenschappelijke doeleinden, rekening houdend met de geldende regels rond de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

De gegevens die Steunpunt Adoptie verwerkt in het kader van (na)zorgvragen worden tot vijf jaar, te rekenen vanaf de laatst gestelde vraag in het kader van een dossier bewaard. De gegevens die worden verzameld in het kader van de organisatie van de voorbereiding worden vijf jaar bewaard, te rekenen vanaf de afronding van de voorbereiding.

59. De VTC beveelt aan om de bewaartermijn voor wat de informatie over de geadopteerde betreft te differentiëren volgens het belang dat ze effectief hebben voor de verschillende doeleinden (zie hiervoor). Lang bewaren houdt een groot risico in wat de beveiliging van deze gevoelige gegevens betreft. Het lijkt aangewezen dat de geadopteerde op een bepaald moment beslist, binnen bepaalde perken, over wat er verder van hem of haar op lange termijn wordt bewaard.
60. De VTC adviseert ook om een procedure uit te werken om te garanderen dat alle betrokken organisaties de bewaartermijnen integreren in hun werking.

E. Juistheid

61. Persoonsgegevens moeten juist zijn en zo nodig worden geactualiseerd (artikel 5, 1, d), AVG). Dit geldt des te meer gezien de gevoeligheid van de gegevens en de mogelijke consequenties van fouten.
62. Het Ontwerp bevat geen bepalingen hierover. De VTC beveelt aan om die op te nemen, eventueel door te verwijzen naar bestaande regelingen.

F. Rechten van de betrokkenen en transparantie

63. Artikel 12 ,AVG bepaalt dat de verwerkingsverantwoordelijke passende maatregelen neemt opdat de betrokkene de in de artikelen 13 en 14 AVG bedoelde informatie en de in de artikelen 15 tot en met 22 en artikel 34 AVG bedoelde

communicatie in verband met de verwerking in een beknopte, transparante, begrijpelijke en gemakkelijk toegankelijke vorm en in duidelijke en eenvoudige taal ontvangt.

64. De VTC is van oordeel dat het aanbevolen is om het Ontwerp aan te vullen met de verplichting om de **vermeldingen** zoals bedoeld in randnummer 63, op te nemen in de communicatie met de burger zodat de betrokkenen goed geïnformeerd worden over de verwerking van hun persoonsgegevens en het voor de betrokkenen duidelijk is wat hun rechten zijn en tot wie zij zich moeten richten voor de uitoefening van hun rechten. Gezien de zeer grote gevoeligheid van de gegevens is het van groot belang dat de betrokkenen tijdig worden ingelicht van de verwerking en hun rechten.

G. Beveiligingsmaatregelen

65. Artikel 32 AVG verplicht de verwerkingsverantwoordelijke om gepaste technische en organisatorische maatregelen te treffen die nodig zijn voor de bescherming van de persoonsgegevens. Deze maatregelen moeten een passend beveiligingsniveau verzekeren rekening houdend, enerzijds, met de stand van de techniek ter zake en de kosten voor het toepassen van de maatregelen en, anderzijds, met de aard van de te beveiligen gegevens en de potentiële risico's.
66. De VTC wijst erop dat het Ontwerp bijzondere categorieën van persoonsgegevens, gegevens als bedoeld in artikel 10, AVG en andere (zeer) gevoelige gegevens bevat en dus een bijzondere aandacht vereist is inzake informatieveiligheid.
67. Artikel 32, AVG wijst op een aantal voorbeeldmaatregelen om, waar passend, een op het risico afgestemd beveiligingsniveau te waarborgen:
- de pseudonimisering en versleuteling van persoonsgegevens;
  - het vermogen om op permanente basis de vertrouwelijkheid, integriteit, beschikbaarheid en veerkracht van de verwerkingssystemen te garanderen;
  - het vermogen om bij een fysiek of technisch incident de beschikbaarheid van en de toegang tot de persoonsgegevens tijdig te herstellen;
  - een procedure voor het op gezette tijdstippen testen, beoordelen en evalueren van de doeltreffendheid van de technische en organisatorische maatregelen ter beveiliging van de verwerking.
68. Voor de concrete uitwerking hiervan wijst de VTC op de aanbeveling¹⁴ ter voorkoming van gegevenslekken en op de referentiemaatregelen¹⁵ die bij elke verwerking van persoonsgegevens in acht zouden moeten worden genomen. De VTC benadrukt ook het belang van een behoorlijk gebruikers- en toegangsbeheer¹⁶ en een logging van de toegangen zodat de functionaris en de toezichhouders kunnen controleren wie wanneer toegang had tot welke gegevens, wat zijn/haar acties waren en waarom¹⁷.
69. Voor zover er gedacht wordt aan het gebruik van cloudtoepassingen, verwijst de VTC naar haar adviezen en aanbevelingen daarover¹⁸.
70. In geval beroep wordt gedaan op een verwerker dan wijst de VTC op volgende vereisten:
- sluiten van een verwerkersovereenkomst;

---

¹⁴ Aanbeveling CBPL nr. 01/2013

(<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/aanbeveling-nr.-01-2013.pdf>)

¹⁵ Referentiemaatregelen CBPL voor de beveiliging van elke verwerking van persoonsgegevens, Versie 1.0 (<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/nota-inzake-de-beveiliging-van-persoonsgegevens.pdf>)

¹⁶ Zie ook Aanbeveling CBPL nr. 01/2008

(<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/aanbeveling-nr.-01-2008.pdf>)

Verschillende instanties kunnen hiervoor aangepaste technologische oplossingen bieden (zoals bijvoorbeeld de Kruispuntbank van de Sociale zekerheid).

¹⁷ *Audit trailing of beveiligd controlespoor.*

¹⁸ <https://overheid.vlaanderen.be/vlaamse-toezichtcommissie-cloud>

- aanstellen van een DPO door de verwerker;
- aanwijzen van categorieën personen die toegang hebben en lijst bijhouden.

71. In principe moet de specificering van maatregelen niet in de wetgeving worden opgenomen. Wanneer de decreetgever of in een later stadium (mits delegatie), de Vlaamse Regering echter vermoedt dat de gepaste maatregelen niet gerealiseerd zullen worden zonder dit aan de betrokken instanties expliciet op te leggen, dan moet dat wel gebeuren¹⁹.

3. Andere regelingen

72. In het kader van de vergunningsprocedure voor de adoptiedienst worden ook bepalingen opgenomen die betrekking hebben op de verwerking van persoonsgegevens.

“Art. 19. Artikel 16 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 3 juli 2015, 15 juli 2016 en 16 maart 2018, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 16. §1. Het agentschap vergunt een adoptiedienst op advies van het Vlaams Centrum voor Adoptie.

§2. Een adoptiedienst die voldoet aan al de volgende voorwaarden, kan worden vergund conform paragraaf 1:

- 1° hij is georganiseerd als een vereniging zonder winstoogmerk of als een publiekrechtelijk rechtspersoon;*
- 2° hij heeft zijn zetel in het Nederlandse taalgebied of in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad;*
- 3° hij heeft adoptiebegeleiding en de verstrekking van zorg als vermeld in artikel 15 en 15/2 van dit decreet, als voornaamste taak;*
- 4° hij beschikt over een interdisciplinair team dat is samengesteld op de wijze die de Vlaamse Regering bepaalt;*
- 5° hij wordt geleid door een persoon die beschikt over kwalificaties die de Vlaamse Regering bepaalt;*
- 6° hij beschikt over voldoende infrastructuur om zijn taken uit te voeren en de continuïteit van de dienst te verzekeren;*
- 7° hij eerbiedigt de persoonlijke levenssfeer van de adoptant en de geadopteerde en respecteert, zonder enige vorm van discriminatie, hun ideologische en filosofische overtuiging;*
- 8° hij neemt het belang van het kind en zijn nationale en internationale grondrechten in acht;*
- 9° hij kan een beroep doen op een functionaris voor de gegevensbescherming als vermeld in artikel 37 van de algemene verordening gegevensbescherming.*

§3. De vergunning van een adoptiedienst wordt verleend voor een periode van minimaal twee jaar en maximaal vijf jaar en kan voor dezelfde termijnen worden verlengd. Om vergund te blijven of opnieuw vergund te worden, leeft de vergunde adoptiedienst de volgende verplichtingen na:

- 1° hij voert de taken, vermeld in dit decreet en de uitvoeringsbepalingen ervan, uit met het oog op het leveren van kwaliteit van zorg overeenkomstig het decreet van 5 mei 2023 over de kwaliteit van zorg in het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin;*
- 2° hij maakt een jaarverslag op en hij stuurt het in de loop van het eerste trimester dat volgt op het einde van elk boekjaar, naar het Vlaams Centrum voor Adoptie. De Vlaamse Regering legt de inhoud van het voormelde jaarverslag vast;*
- 3° hij participeert, op verzoek van het Vlaams Centrum voor Adoptie, geregeld in het overleg tussen de verschillende actoren bij adoptie;*
- 4° hij verwerkt de persoonsgegevens van alle betrokkenen van wie persoonsgegevens worden verwerkt, met respect voor de wetgeving over de bescherming van natuurlijke personen bij de verwerking van persoonsgegevens, in het bijzonder de algemene verordening gegevensbescherming;*
- 5° hij neemt het beroepsgeheim in acht ten aanzien van de informatie die hij verkrijgt bij de uitoefening van zijn opdrachten en de activiteiten die daarmee verband houden;*

---

¹⁹ Dit kan eventueel ook in een ministerieel besluit of een omzendbrief.

- 6° *hij stelt bij stopzetting van de activiteiten of bij opheffing van de vergunning alle gegevens die noodzakelijk zijn voor de overname van de activiteiten, ter beschikking van het Vlaams Centrum voor Adoptie in de vorm en binnen de termijnen die het Vlaams Centrum voor Adoptie bepaalt;*
- 7° *hij brengt het Vlaams Centrum voor Adoptie op de hoogte van een stopzetting van de activiteiten minstens zes maanden voor de effectieve stopzetting.*

§4. De Vlaamse Regering stelt de procedure vast voor de aanvraag en de hernieuwing van de vergunning van een adoptiedienst. De Vlaamse Regering legt een bezwaarprocedure vast.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels voor de procedure die gevolgd moet worden bij de vrijwillige stopzetting van de activiteiten en bepaalt de nodige maatregelen om de continuïteit in de dienstverlening te garanderen.”

73. De VTC beoordeelt het positief dat bij deze regeling en in het bijzonder bij die voor het stopzetten van een activiteit rekening gehouden wordt met de bescherming van de persoonsgegevens.

III. **BESLUIT**

74. De VTC is van oordeel dat het voorgelegde voorontwerp voldoende waarborgen zou kunnen bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde dat daarin volgende elementen bijkomend worden geïmplementeerd, inzonderheid:

- de uitzonderingsgrond voor de gegevens als bedoeld in artikel 9, AVG aanpassen;
- de doeleinden herbekijken;
- de categorieën persoonsgegevens bepalen en motiveren per doeleinde;
- de categorieën persoonsgegevens beperken en enkele categorieën preciseren;
- de bewaringstermijn differentiëren voor de geadopteerde;
- garanties voor het naleven van de bewaartermijnen bepalen;
- de juistheid van de persoonsgegevens garanderen;
- de transparantiemaatregelen uitwerken.

Hans Graux,
Voorzitter VTC

Getekend door: Hans Graux (Signature)
Getekend op: 2023-10-13 20:54:30 +02:00
Reden: Ik keur dit document goed

